

ELISAN TEKOÄLYN EETTISET PERIAATTEET

1 TARKOITUS

Elisan visio on tulla arvostetuksi kansainväliseksi digitaalisten palveluiden tarjoajaksi ja erinomaisuuden esimerkiksi. Missiomme on tuottaa elämyksiä ja tuottavuutta. Perusarvomme kaikessa liiketoiminnassamme ovat asiakaskeskeisyys, vastuullisuus, uusiutuminen, tuloksellisuus ja yhteistyö.

Keräämme, tuotamme ja käsittelemme toiminnassamme ja verkoissamme laajoja määriä erilaista digitaalista informaatiota.

Olemme rakentaneet erinomaisuuden kulttuuria jo vuosien ajan ja toimintamme perustuu yhteistyökumppaneidemme luottamukseen.

Olemme Elisalla varmoja siitä, että tekoäly tuo mukanaan merkittäviä hyötyjä sekä ihmisen että yhteiskunnan hyvinvoinnille, ja haluamme olla tuomassa näitä hyötyjä käytäntöön. Tekoäly mahdollistaa teknologiamme, tuotteidemme ja palvelujemme tuottamisen asiakkaillemme ja koko yhteiskunnalle turvallisella, tehokkaalla, luotettavalla ja arvoa tuottavalla tavalla.

Samalla tunnistamme myös vastuamme, jonka datan kerääminen ja automaation käyttö tuovat mukanaan.

Meille on tärkeää toimia kaikissa tilanteissa vastuullisesti, eettisesti ja lainmukaisesti. Elisan yleiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) muodostavat omille työntekijöillemme eettisen standardin ja odotukset. Edellytämme samoja käytäntöjä myös yhteistyökumppaneiltamme ja toimittajiltamme. Elisan Tekoälyn Eettiset Periaatteet tarkentavat toimintaperiaatteitamme ja ohjeistavat luotettavan tekoälyn sovellusten suunnittelussa.

2 TEKOÄLYN MÄÄRITELMÄ

Käytämme tekoäly -termiä yleisessä merkityksessä kattamaan aiheeseen liittyviä teknologioita ja järjestelmiä. Tekoälyn määritelmä¹ perustuu Euroopan Komission Tekoälyviestintään. (European Commission's Communication on AI²):

¹ Elisan suora käännös Euroopan Komission määritelmästä

² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/definition-artificial-intelligence-main-capabilities-and-scientific-disciplines>

Tekoälyjärjestelmät ovat ihmisten suunnittelema ohjelmistoja ja/tai laitteita tai yhdistettyjä järjestelmiä, jotka toimivat monimutkaisen tehtävämäärittelyn puitteissa joko fyysisessä tai digitaalisessa ulottuvuudessa. Järjestelmät havainnoivat toimintaympäristöään esimerkiksi:

- tiedonkeruulla
- strukturoidun tai strukturoimattoman tiedon tulkinalla
- tiedon perustelulla, tai
- näiden tietojen perusteella saadun informaation käsittelyllä ja
- päättämällä parhaista tavoista annetun tavoitteen saavuttamiseksi

Tekoälyn tieteenalana sisältää useita lähestymistapoja ja tekniikoita, kuten esimerkiksi

- koneoppimisen (erityisesimerkkeinä syväoppiminen ja vahvistettu oppiminen)
- konepäättelyn (sisältää suunnittelun, aikataulutuksen, tiedon esittämisen ja perustelun, etsimisen ja optimoinnin), sekä
- robotiikan (sisältää ohjauksen, havainnon, anturit ja toimilaitteet, sekä kaikkien muiden tekniikoiden integroinnin kyberfysiisiin järjestelmiin)

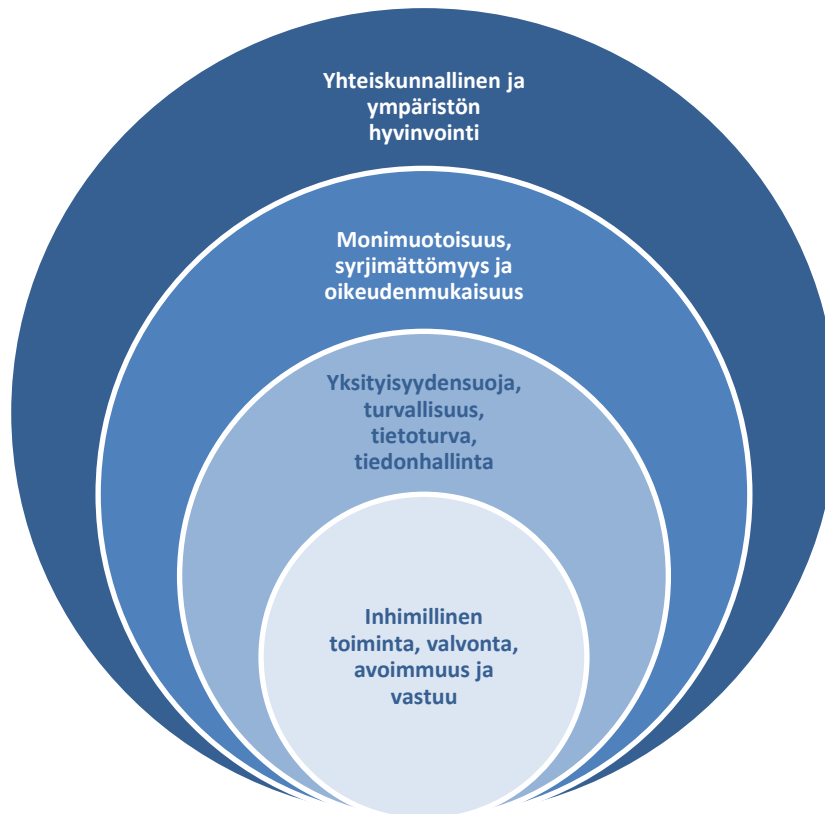
3 LAAJUUS

Elisan Tekoälyn Eettisiä Periaatteita sovelletaan kaikkiin Elisan työntekijöihin, ja ne koskevat myös tytäryhtiöitä ja osakkuusyhtiöitä, sekä yhteistyökumppaneitamme ja toimittajiamme. Nämä periaatteet koskevat tutkimusta, suunnittelua, toteutusta, testausta, käyttöä sekä tekoälyn mahdollistamien tapahtumien ja tekoälytekniikoiden, algoritmien ja sovellusten seurantaa.

4 PERIAATTEET

Elisan Tekoälyn Eettiset Periaatteet noudattavat ihmisoikeuksia, sovellettavaa sääntelyä ja perusarvoja, varmistaen, että eettinen toteutus on teknisesti luotettava. Olemme tunnistanee seuraavat toiminnallemme oleelliset periaatteet:

1. Inhimillinen toiminta, valvonta, avoimuus ja vastuu

Vastuu on aina ihmisellä, joka hallinnoi ja muokkaa sovellusta, tai ottaa sen tarvittaessa hallintaansa. Tekoälyjärjestelmien selkeys on ratkaisevan tärkeää käyttäjien luottamuksen rakentamisessa ja ylläpitämisessä. Tämä tarkoittaa, että prosessien on oltava läpinäkyviä, ja tekoälyjärjestelmien kyvyt ja tarkoitus avoimesti tiedossa. Lisäksi suoriin ja epäsuoriin vaikutuksiin liittyvät päätökset on pystyttävä perustelevaan.

2. Yksityisyysensuoja, turvallisuus, tietoturva ja tiedonhallinta

Henkilötietojen ja viestinnän luottamuksellisuus sekä asiakkaiden yksityisyyden suoja ovat toimintamme edellytys, ja suhtaudumme erittäin huolellisesti asiakastietoihin. Elisan tietosuojaperiaatteita sovelletaan myös tekoälyjärjestelmiin. Huomioimme avoimuuden päätöksenteossa, kuitenkin vaarantamatta ihmisiä tai heidän turvallisuuttaan. Tekoälyjärjestelmien suunnittelu ja käyttö täyttävät tiukat laatu- ja turvallisuuskriteerimme.

3. Monimuotoisuus, syrjimättömyys ja oikeudenmukaisuus

Ihmisiä tulee aina kohdella oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Kun hyödynnämme tekoälyä päätöksenteon välineenä, tavoitteenamme on luoda oikeudenmukaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia.

4. Yhteiskunnallinen ja ympäristön hyvinvointi

Tekoälyjärjestelmiä tulisi käyttää niin, että ne tehostavat myönteisiä sosiaalisia muutoksia sekä kestävä ja ekologinen vastuullisuus. Haluamme tuoda tämän käytäntöön ja olla vastuullinen yhteiskunnallinen toimija, joka pyrkii lisäämään

yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Tavoitteenamme on suunnitella tekoälyjärjestelmämme niin, että ne tuottavat lisäarvoa asiakkaillemme, muille sidosryhmillemme sekä ympäristölle että yhteiskunnalle.

Lisäohjeita Elisan yleisissä toimintaohjeissa, politiikoissa ja periaatteissa.³

5 HYVÄKSYNNÄT JA OMISTAJUUS

Yritysvastuu sekä eettinen ja laillinen liiketoiminta ovat meille välttämättömiä kaikissa tilanteissa. Toimintamme perustuu Elisan yleisiin toimintaperiaatteisiin ja olemme sitoutuneet YK:n Global Compact -periaatteisiin. Elisan sisäinen tekoälyn eettinen työryhmä on osa Elisan tekoälyn asiantuntijaverkostoa ja pyrimme tarkastelemaan tekoälytekemistämme niin, että noudatamme ja parannamme jatkuvasti Elisan Tekoälyn Eettisiä Periaatteita. Elisan Yritysvastuun johtoryhmä on hyväksynyt ja allekirjoittanut nämä periaatteet. Periaatteita katselmoidaan säännöllisesti.

6 JATKUVA OPPIMINEN JA PARANTAMINEN

Lähestymistapamme on asettaa periaatteet ja noudattaa niitä, oppia jatkuvasti ja järjestelmällisesti käytännön esimerkkitapauksista, sekä ennakoida kasvavia tulevaisuuden tarpeita.

Näillä periaatteilla pyrimme edelleen lisäämään tietoisuutta etiikasta suunnittelussa, kehittämisessä, toteuttamisessa ja hyviin tarkoitukseen pyrkivässä tekoälyn käytössä.

Haluamme myös lisätä kaikkien elisalaisten tietoisuutta tekoälyn etiikasta, hyödyntääksemme tekoälyn tuomat mahdollisuudet ja varmistaaksemme eettisen toiminnan. Tämän pohjalta tarkistamme ja päivitämme järjestelmällisesti näitä periaatteita.

7 PARANNUSKEINOT

Elisalla on läpinäkyvät mekanismit Elisan yleisten toimintaperiaatteiden vastaisen toiminnan raportointiin. Elisalaiset, yhteistyökumppanimme ja muut sidosryhmät voivat ilmoittaa epäillyistä Elisan toimintaperiaatteiden rikkomisista sekä Elisan nimettömän ilmoituskanavan⁴ että yhtiön muiden kanavien kautta.

Elisan whistleblowing -ilmoituskanava on saatavilla verkkosivuillamme ja se koskee Elisa Oyj:tä sekä sen määräysvallassa olevia tytäryhtiöitä. Kaikki raportit käsitellään Elisan prosessien mukaisesti ehdottoman luottamuksellisesti.

³ <https://corporate.elisa.fi/vastuullisuus/toimintamalli/politiikat-ja-ohjeet/>

⁴ <https://corporate.elisa.com/on-elisa/code-of-conduct/whistleblowing/>

